

VESIHUOLTOLIIKELAITOS

Veden myynti m³
2 020 000

Liittyjämäärä (kulutuspaikat)
9250

Johtoverkosto yhteensä
806 km

3.4.1 Vesihuoltoliikelaitoksen Talousarvioesitys 2027 ja Talousarviosuunnitelma Vuosille 2027–2028

Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos

Vastuuhenkilö: Liikelaitoksen johtaja Jukka Sahlakari

Vesihuoltoliikelaitos (myöhemmin liikelaitos) sisältää kaksi palveluysikköä, vesilaitoksen ja viemärilaitoksen. Liikelaitoksen tuloslaskelmaosa eritellään palveluysikkökohtaisesti käyttötaloudeseen. Toiminnalliset suunnitelmat ja tavoitteet laaditaan liikelaitostasolle ja ne sisältävät molemmat palveluysiköt. Palveluysikkötasolla seurataan talouden tunnuslukuja, joiden perusteella esim. määritellään taksoja.

Toiminnan kuvaus

Liikelaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan ja sen kehittymisen edellyttämät vesihuoltopalvelut hyvätaoisina ja vesihuoltolain mukaisesti liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Kuluttajille liikelaitos toimittaa keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaavan määrän laatuvaatimukset täyttävää vettä, joka hankitaan sopimuksen mukaisesti Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymältä (KUVESI). Jätevedet liikelaitos viemäriä ja johtaa Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) verkostoon/tunneliin. Tuusulan kunta on osaomistajana molemmissa kuntayhtymissä. Tunnelin kautta jätevedet johdetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelun (HSY) Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Hulevesien hallinnan vastuu siirtyi vuonna 2026 kunnalle.

Painopisteet toiminnassa

Vesi- ja jätevesimäärien arvioidaan kasvavan hitaasti vielä muutaman vuoden. Kuluttajia tulee lisää, mutta veden käyttö vähenee per asukas johtuen mm. energian kallistumisesta ja vähävetisten kalusteiden yleistyessä. Selkeämpi kulutuksen kasvu tapahtuu vasta uusien isojen alueiden (mm. Rykmentinpuiston, Sulan teollisuusalueen, Lahelanpelto III:n sekä Mattilan alueen) rakentumisen myötä.

Saneerausvelan kasvaessa liikelaitos panostaa saneeraustoiminnan suunnittelu- ja toteutusprosessien kehittämiseen, toteuttamiseen ja valvontaan mm. koulutuksella. Kehitystoimintaan sisältyy myös kunnan sisäisen yhteistyön ja toteutuksen kehittäminen saneerauskohteissa, joissa saneerataan samalla katurakenne ja vesihuolto. Tämä kehitystyö odottaa rahoituksen järjestymistä teiden perusparantamiseen.

Toimintaympäristön- ja toiminnan muutokset

Suomessa vesihuolto on yleensä ottaen vakaata toimintaa, niin myös Tuusulassa. Maailman poliittinen tilanne on haasteellinen ja tuo edelleen epävakauden ilmapiiriä mm. sähkön saatavuuteen, materiaalien saatavuuteen ja hintoihin. Näihin varaudutaan yhdessä kunnan ja naapurilaitosten kanssa mm. päivittämällä varautumissuunnitelmia, lisäämällä varavoimaa, ennakoimalla materiaalitilauksia, jatkuvalla kouluttautumisella sekä yhteisillä harjoituksilla naapurilaitosten kanssa. Tavoitteena on saada hulevesien järjestämisen vastuiden käytänteet toimintaan ensi vuonna.

Strategian toteuttaminen

Liikelaitoksen vuoden 2027 vuositavoitteet perustuvat Pormestariohjelman, kunnanvuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet koskevat molempia palveluyksiköitä.

- Kunnan vesihuoltosuunnitelman laatiminen (vesihuoltolain vaatimusten mukaisesti)
 - Mittari: Suunnitelma laadittu ja hyväksytty
- Talusveden otto/myyntipaikkojen rakentaminen, 3 kpl yhteistyönä kunnan kanssa
 - Mittari: Veden otto/myyntipaikat käytössä

Riskiarvio

Vesihuoltotoiminta on sääriippuvainen. Rankkasateet aiheuttavat riskin jätevesiverkoston ja hulevesiverkoston sekä pumppaamoiden tukkeutumiselle ja tulvimisille. Sateisen ja kuivan vuoden ero pelkästään jäteveden johtamisen ja puhdistamisen kuluissa on noin 15 prosenttia eli 130 000 euroa. Lisäksi tukkeutumiset ja putkirikot aiheuttavat pääsääntöisesti omaisuusvahinkoja kolmansille osapuolille ja korjauskustannuksia liikelaitokselle. Kustannukset ovat vuosittain 10 000–200 000 euroa. Säännöllisellä saneeraamisella vähennämme vahinkoriskejä.

Riskejä syntyy myös suppeasta organisaatiosta. Esimerkiksi hallinnon ja työjohdon yksittäiset työtehtävät ja osaaminen on vain yksittäisen työntekijän takana.

Riskien hallintaa hoidetaan mm. sähköisillä MISO-työpäiväkirjalla ja Buildie-työmaapöytäkirjoilla sekä yhteistyöllä naapurivesilaitosten kanssa mukaan lukien yhteiset erityistilanteiden harjoitukset ja materiaalien lainaukset. Liikelaitoksella on 110 KVA:n siirrettävä varavoimakone jätevesipumppaamoiden sähkökatkosten hallinnan varalle. Hankinta tehtiin aikoinaan yhteistyössä naapurilaitosten kanssa. Vuoden 2023 aikana hankittiin yhdessä kunnan kanssa lisää varavoimakoneita erillisen suunnitelman mukaisesti.

Valtakunnallisella tasolla vesihuoltoon valmistui räätälöity riskienarviointisovellus, joka otettiin käyttöön Tuusulassa vuoden 2017 aikana. Sovelluksessa ylläpidetään toimenpideohjelmaa, joka tarkastetaan vuosittain valvontaviranomaisen tarkastuksessa.

Henkilöstösuunnitelma

Liikelaitoksella on vakituudessa työsuhteessa 18:sta henkilöä. Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen, EVK:n ja Kuntien Putkimestarit ry:n järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten tai kunnan kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia.

Investointisuunnitelma 2027-2028

Vesihuollon uusinvestoinnit liikelaitos toteuttaa yhdessä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa kunnallistekniikan rakentamishjelman mukaisesti. Kohteet tarkentuvat 2027 rakennusohjelman laatimisen jälkeen. Liikelaitos on mukana suunnittelemassa omalta osaltaan Tuusulan uudisrakentamishankkeita. Liikelaitos varautuu jatkamaan isojen kohteiden (Rykmentinpuiston laajennuksen, Lahelanpelto III:n ja Mattilan II alueen) rakennuttamista.

Laitoksen omia isoja kynnysinvestointihankkeita ovat Tuomalan teollisuusalueen veden ja Jäteveden siirtolinjat sekä Järvenpään läpi menevän Kellokosken pääviemärin saneeraus/laajennushanke yhdessä Järvenpään Veden ja KUVES:n kanssa. Nämä ajoittuvat vuosille 2027–2031.

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerausta liikelaitos jatkaa 5- vuotissaneeraussuunnitelman mukaisesti. Saneeraukseen liikelaitos on budjetoinut vuosittain noin 2 miljoonaa euroa (lähivuosina tarve nousee 2,5 miljoonaan euroon).

Seuraavien lähivuosien investointien määräraahatarve on noin 7–10 miljoonaa euroa vuodessa.

Haja-asutusalueen vesihuoltoa liikelaitos rakennuttaa vesihuollon kehittämissuunnitelman (2022) mukaisesti.

Talous ja tuottavuus

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	Ennustus 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
TOIMINTATUOTOT	8844	9 113	9303	9 403	9 686	10 012	10 330	10 434
VALMISTUS OMAAN KÄYT- TÖÖN	100	100	130	130	130	130	130	130
TOIMINTAKULUT	-5512	-5 735	-5635	-5 950	-6 010	-6 070	-6 131	-6 192
TOIMINTAKATE* S	3432	3478	3798	3 583	3 806	4 072	4 330	4 372

*=sitova tavoite

Suunnitelmavuosien tuottoon on laskettu vuosittainen 3 prosentin käyttömaksujen ja perusmaksujen korotus.

Vuoden 2027 toimintakulujen arvioidaan nousevan noin 215 000 euroa (3.75 %) johtuen pääosin palkan korotuksista.

Muutos %	TA2025/ TP2024	TA2026/ TP2025	Ennustus 2026/ TA2025	TA2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029	TS2031/ TS2030
TOIMINTAKULUT	8,98 %	3,89 %	2,23 %	3,75 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-3,32 %	1,32 %	8,43 %	2,93 %	5,86 %	6,53 %	5,96 %	0,96 %

VESIHUOLTOLIikelaitos	TP 2025	TS 2026	Ennuste OVK2/2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Investointi menojen erittely alueittain	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €
U, ETELÄ-TUUSULA	-496	-3 970	-3 970	-3 750	-3 170	-2 700	-1 100	-1 400
U, JOKELA	-931	-100	-100	-50	-330	-100	-30	-200
U KELLOKOSKI	-1 161	-30	-30	0	-300	-400	0	0
U,K, MUUT KOHTEET	-2 884	-2 100	-2 100	-4 900	-4 900	-4 600	-4 770	-4 300
U, Koneet ja kalusto	-211	-300	-300	-300	-300	-200	-100	-100
MENOT	-5 683	-6 500	-6 500	-9 000	-9 000	-8 000	-6 000	-6 000

Investointikohteen edessä maininta onko kyseessä K= korvausinvestointi vai U= uusi investointi.

TUNNUSLUVUT	TP 2025	TA 2026	Ennuste OVK2/2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Selite								
Laskutettu vesi m3	2 009 836	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 030 000	2 040 300	2 050 000	2 060 000
€/m3	1,75							
Käyttömaksu	1,51	1,51	1,51	1,51	1,56	1,60	1,65	1,70
Vesijohtoverkoston pituus km	396	401	401	408	409	413	417	420
Mittaamaton vesi %	15%	13%	13%	13%	13%	13%	10%	10%
Laskutettu jätevesi m3	1 988 855	2 020 000	2 020 000	2 010 000	2 020 000	2 030 000	2 040 000	2 050 000
€/m3	2,10							
Käyttömaksu	2,10	2,21	2,21	2,21	2,28	2,34	2,41	2,49
Jätevesiverkoston pituus km	398	403	403	409	411	415	419	419
Sadevesiverkoston pituus	182							
vuotovesi %	35%	35%	35%	35%	35%	35%	30%	30%
Saneeraus								
Vesijohto m	4800	500	500	500	500	500	500	500
Jätevesiviemäri m	3 700	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
Jätevesipumppaamo-/kaivo kpl	4/86	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP	TA	Ennuste	TA	TS	TS	TS	TS
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030	2031
TOIMINNAN RAHAVIRTA	(€)	(€)	(€)	(€)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)
LIIKEVAIHTO	9 096 777	9 100 000	9 290 000	9 400 000	9 686	10 012	10 330	10 434
Vesi- ja jätevesimaksut (ulkoiset)	8 243 278	8 410 000	8 600 000	8 600 000	8 848	9 165	9 475	9 570
Vesi- ja jätevesimaksut (sisäiset)	435 228	370 000	370 000	430 000	434	439	443	447
Liiketoiminnan muut myyntituotot	418 272	320 000	320 000	370 000	404	408	412	416
Liiketoiminnan muut tuotot	6 413	13 000	13 000	3 000				
Valmistut omaan käyttöön	133 038	100 000	130 000	130 000	130	130	130	130
Materiaalit ja palvelut	-3 396 862	-4 083 500	-3 983 500	-4 274 000	-4 317	-4 360	-4 404	-4 448
Aineet, tarvikkeet ja tavarat(ulkoiset)	-1 237 815	-1 606 500	-1 506 500	-1 590 000	-1 606	-1 622	-1 638	-1 655
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-1 921 340	-2 227 774	-2 227 774	-2 425 068	-2 449	-2 474	-2 499	-2 524
Palvelujen ostot (sisäiset)	-237 707	-249 226	-249 226	-258 932	-262	-264	-267	-269
Henkilöstökulut	-1 248 047	-1 361 917	-1 361 917	-1 406 542	-1 421	-1 435	-1 449	-1 464
Palkat ja palkkiot	-1 021 860	-1 102 431	-1 102 431	-1 143 621	-1 155	-1 167	-1 178	-1 190
Henkilösivukulut	-226 187	-259 486	-259 486	-262 921	-266	-268	-271	-274
Eläkekulut	-200 867	-217 581	-217 581	-223 240	-225	-228	-230	-232
Muut henkilösivukulut	-25 320	-41 905	-41 905	-39 681	-40	-40	-41	-41
Poistot ja arvonalentumiset	-2 325 286	-2 400 000	-2 200 000	-2 310 000	-2 610	-2 877	-3 077	-3 277
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 325 286	-2 400 000	-2 200 000	-2 310 000	-2 610	-2 877	-3 077	-3 277
Liiketoiminnan muut kulut	-248 198	-290 000	-290 000	-269 676	-272	-275	-278	-281
Liiketoiminnan muut kulut (ulkoiset)	-206 875	-252 586	-252 586	-242 086	-244	-247	-249	-252
Liiketoiminnan muut kulut (sisäiset)	-41 323	-37 414	-37 414	-27 590	-28	-28	-29	-29
LIIKKEYLIJÄÄMÄ	2 017 835	1 077 583	1 597 583	1 272 782	1 196	1 195	1 253	1 095
Rahoitustuotot ja -kulut	-480 144	-560 500	-435 563	-619 062	-757	-867	-936	-1 005
Muut rahoitustuotot	7356							
Lainojen korkokulut		-73 000	-9 000	-192 500	-330	-440	-509	-578
Liikekorvaus peruspääomasta (sisäinen)	-487 500	-487 500	-426 563	-426 562	-427	-427	-427	-427
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 537 691	517 083	1 162 021	653 720	440	328	317	90
Varausten ja rahastojen muutokset	68 866	70 000	70 000	65 000	65	65	65	65
Poistoeron muutos								
Poistoeron vähennys (+)	68 866	70 000	70 000	65 000	65	65	65	65
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 606 557	587 083	1 227 021	718 720	505	393	382	155
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT								
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,0	-0,2	2,8	0,1	-1,1	-1,9	-2,3	-3,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,0	-0,2	2,6	0,1	-1,0	-1,7	-2,1	-3,1
Voitto, %	16,9	5,7	12,5	7,0	4,5	3,3	3,0	1,0

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2025	TA 2026	Ennuste 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
TOIMINNAN RAHAVIRTA	euroa	euroa	euroa	euroa	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)
Tulorahoitus	3 862 977	2 917 083	3 362 021	2 963 720	3 050	3 205	3 394	3 367
Liikeliijäämä	2 017 835	1 077 583	1 597 583	1 272 782	1 196	1 195	1 253	1 095
Poistot ja arvonalentumiset	2 325 286	2 400 000	2 200 000	2 310 000	2 610	2 877	3 077	3 277
Rahoitustuotot ja kulut	-480 144	-560 500	-435 563	-619 062	-757	-867	-936	-1 005
Muut rahoitustuotot	7 356							
Liikel. koravus peruspääomasta (sisäinen)	-487 500	-487 500	-426 563	-426 562	-427	-427	-427	-427
Lainojen korkokulut		-73 000	-9 000	-192 500	-330	-440	-509	-578
Muut tulorahoituksen korjauserät								
Investointien rahavirta	-5 683 974	-6 500 000	-6 500 000	-9 000 000	-9 000	-8 000	-6 000	-6 000
Investointimenot	-5 683 974	-6 500 000	-6 500 000	-9 000 000	-9 000	-8 000	-6 000	-6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 820 997	-3 582 917	-3 137 980	-6 036 280	-5 950	-4 795	-2 606	-2 633
Rahoituksen rahavirta	1 820 997	3 800 000	2 983 000	6 100 000	6 100	4 800	2 900	2 950
Lainakannan muutokset	0	2 300 000	1 983 000	4 600 000	4 100	2 600	700	450
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	2 500 000	2 000 000	5 000 000	5 000	4 000	2 500	2 500
Pitkäaikaiseten lainojen vähennys kunnalta	0	-200 000	-17 000	-400 000	-900	-1 400	-1 800	-2 050
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Vaihto-omaisuuden muutokset								
Saamisten muutos kunnilta	1 617 729							
Saamisten muutos muilta	-131 080							
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-1 221 166							
Korottomien velkojen muutos muilta	1 555 514	1 500 000	1 000 000	1 500 000	2 000	2 200	2 200	2 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 820 997	1 500 000	1 000 000	1 500 000	2 000	2 200	2 200	2 500
Rahavarojen muutos	0	217 083	-154 980	63 720	150	5	294	317
Lainakanta 31.12.	0	2 300 000	1 983 000	6 583 000	10 683	13 283	13 983	14 433